

svitlobo od Boga. Bog naredí višnjevi zrak. Bog naredí polja in travnike zelene in vse goré in doline so od Boga. Bog pokrije goro z zelenim gozdom. Bog naredí, da bistri potok tako urno po dolini drví. Bog naredí dan in noč. Ljubo dete! Ti ne moreš narediti, da bi solnce sijalo. Tvoja roka ne sega do lune. Ti ne veš, koliko zvezd je na nebu. Gore in doline, polja in travniki, noč in dan niso človeško delo. Ves svet, tako velik in lep, kakor je, je delo božje.

Ljubi otrok! Bog vse vé; on, ki je vstvaril tvoje okó, tudi vse vidi, in on, ki ti je dal sluh, tudi vse sliši. Kar le počenjaš, to Bog vidi in kar govoriš, Bog sliši. Ni ga kraja, da bi te Bog ne videl in ne slišal. Bog še celó vé, kar misliš. On ti vidi v srce tako, kakor ti ribo v bistrem potoku. Bog vidi po noči prav tako, kakor po dnevi. Bog šteje roso na polji, pesek v potoku in listje v gozdu. Peščeno zrno ni tako majhno, da bi je Bog ne poznal in list ne pade z drevesa, da bi Bog za to ne vedel. Bog šteje tudi zvezde na nebu.

Ljubi otrok! Bog lahko storí, kar hoče; on je gospodar svetá. Kar želi, to se zgodi. Solnce vzhaja zato, ker on želi. Luna plava prosto po nebu, zato, ker jo on drži. Bog naredí tudi blisk in grom. Bog storí, da se led taja, polja in travniki zelené in sadje zori. Bog naredí, da listje odpada od drevja, da potok zmrzne in sneg pokrije zemljo. Bog naredí, da človek žíví, in kadar Bog hoče, pa umrje.

Ljubi otrok! Bog je dober in ima te zeló rad. Kar je le lepo, vse je od Boga. Tudi tebi na ljubo nareja krasno cvetje na drevju. Tudi tebi na ljubo naredí, da se jutranja rosa tako lepo rudeče, rumeno, višnjevo in zeleno leskeče. Vse, kar je dobro, pride od Boga. Kruh, ki nam tako dobro diši, nam daje Bog. Tudi sladko in zdravo mleko dobivamo od Boga. Sadje, koje tako rad uživaš, pride od Boga. Vse, kar imaš, imaš od Boga. On ti daje tudi stanovanje in obleko. Tudi potrebno spanje pošilja ti Bog. On naredí, da si zdrav, čvrst in rudeč. Bog pa ne skrbi zamo zate, ampak tudi za vsacega črvička v zemlji. On napaja tudi cvetice in travo. Vender mu nič na svetu ni tako ljubo, kakor človek. Tebe, ljubo dete, ljubi tako, kakor samega sebe. (Dalje prih.)

Svitoslav i Danica.

XL. 1887. Zdrava misel za novo leto (str. 4). Pogled v leto 1887 (str. 9—19). „Ta izgled nas uči, kje je tudi dandanes in v novem letu pomoč, ko mnoge bridkosti sv. Cerkev in pa narode tarejo in stiskajo, namreč: v Jezusovem najsvetejšem Sercu“. Zapel je Svitoslav v tem tečaju n. pr.: Kdo bi Ježuška ne ljubil (str. 7) v 10 razstavkih. Arabsko-slovansko (str. 64):

Oroslan in vola.

Lev na paši vidi dva voliča,
Misli si, to bode dobra piča.
„Ajdi berzo le na delo,
Gostovalo bo se moje žrelo!“
Že gladuh se uskne in poskoč',
Verže na svoj rop se na vso moč . . .
Al voličev par močan
Roparju se stavi v bran,
Juncev čversti se rogje
Levu v kožo zasadé.
Glej! v trenutku in na mah
Boj prične se, da je strah!
Lev rujove, terga, tré z zobmi,

Maha s taco, kremplje zasadí,
Boj je grozen, res je hud,
Levov pa zgubljen je trud,
Ker voliča skup, zedinjena
Leva besnega odbijata:
Zgrabi enega naj kervolók,
Mu tiči že v koži druž'ga rog . . .
Čaj! si misli zviti zdaj gladuh:
Kar ne more moč, storí naj zviti duh,
Spravil ta volova bom v razpor,
Srečno za-me se izide bor! . . .
Zdajci enemu pošepetá:
Brate, slušaj dobri svét le-tá:

„Od tovarša urno bēži preč,
Žalega ne bom ti storil več!“
Volek tó za uh si res zapiše,
Urno od prijatla jo pobriše! . .
Meniš, da resilo ga je to?

Motiš se, moj brate, zlo in zlo!
Lev, ko berzo samca zmaga, zmami,
Je begunu tud' že za petami,
Zgrabi ga, kosti mu vse zdrobi,
Z mesom pa veselo se gosti.

Bralec, kaj se tebi zdí,
Kaj dogodba ta uči:
„Edinost hišo zida, stavi;
Razpor jo zruši in zapravi!“

Sto pet in trideseti psalm, tako rekoč: litanije stare zaveze. V spomin 81letnega godú preč. gosp. zlatomašnika, bivšega profesorja itd. dr. Jožefa Muršeca, v 26 kiticah zložil Svitoslav p.: 1. „Vse od naroda pa do naroda — Ljudstva hvalite Bogá in Gospoda . . 26: Bitja presrečna nebeškega roda, — Vé na vse glase hvalite Gospoda: — Silno veliko, in vedno še novo — Smiljenje večno res je njegovo (str. 67—68)“.

Čestitka o sv. Matiju.
(64.)

Vso srečo razvija,
Nesrečo razbija
Vsim blagim prijatom
Naj sveti Matija!

Verlim godovnjakom Martinom za god.
(360.)

Vsi prijatli, vsi Martini,
Naše zemlje verni sini —
Kličem danes Vam na glas:
Bog ohrani, živi Vas!

Mnogim Mihaelom za god.
(312.)

a) Svet' nadangelj Mihael
Brani Vas v sedanjem boju,
Reši slehernih Vas zel;
Proti zlob peklenskih roju
Bođi dan in noč
Terdna Vam pomoč!

b) Kadar satan lazi v škodo okrog,
Ukrotí naj njega večni Bog!
V ta namen zvestó molimo,
Vsi v ponižnosti prosimo.
In nebeški ti vojšak,
Ki vojenstev si pervak,

c) Glej po svetu satan kroží,
Z drugimi pogubo množí;

d) Z Božjo vkléni jih močjó,
Páhni v brezno jih tamnó!

Za veliko noč prijateljem.
(112.)

Surrexit Dominus vere,
Aleluja.

Voskres Hristos!
Voskres doista!

Vstal je Kristus, Aleluja:
Vstal zares je, Aleluja!

Kristusovo ustajenje
Lajšaj Vam skerbi, terpljenje,
Slajšaj Vaše vse življenje.
Kar Vam cvetja vigred zbuja,
Kar Velika noč ponuja:
Vse Vam lepšaj Aleluja!

V nevezani besedi spiski so mu n. pr.: Kako se je bil Herodež ukanil (10). Tacega dvoboja (na spoved) pa še ne (13)! Leon XIII in mladenči (34). Salezijanski bratje in misijonski sodelavci Boskovi (41—66): Le terdno se zanesi v Božjo previdnost. Bogoskrunec in pota Božje. Sreča moja — sreča tvoja! Koliko premore dober otrok. Naj poslednjiši afrikanski mučenci. Spomin sv. groba našega Zveličarja (121). Časi očitnih prošenj (154). Spomin na vnebohod. Po velikonočni spovedi. Huda vest in Božje pota. Zakaj je Bog dal ženi bistroumnost (233). Sveti puščavnik Fijaker, zavetnik kočijažev in vertnarjev, in od kodi je ta beseda (283). Don Bosko in Salezijanci v Ekva-

dorski republiki (289). Dremavci v cerkvi. Govor v god sv. Ignacija v Repnjah 31. julija 1871 (377—402). Perzijanski Šah in Slov. Narod (o papežu): Šah piše z vzvišenim spoštovanjem o papežu Leonu XIII in sploh o papeštvu . . . Kako nespodobno in žaljivo pa Slov. Narod . . . list za Slovence! . . . ni slovenske gore list. Oziroma na to nas obhaja misel, kako se bodo sodnji dan pogledali ta dobroserčni „šah“ in pa „šejhi“ Slov. Naroda (379)! —

Iz tedenske torbice. Pod ta naslov pride, kar se kaj dogodi, doživi, pripeti, naleti, vidi, sliši med tednom ali tudi že poprej, in ki utegne služiti v svarilo, zavračilo in poduk. — Kakor milostno ravna Svitoslav s ponižnimi in marljivimi učenci, tako neusmiljeno poprijema prelahkomišljene in nepošteno dijake (311) itd. Klasiki in šolska mladina . . . „Vsak učenjak vé, da nobena reč ni tako kočljiva, kakor raba tako imenovanih klasikov pri mladini. Zato so o vsih časih bila po šolah predpisana tako imenovana berila (Lesebücher), to je, zbirke za šolsko mladino podučnih in neškodljivih spisov iz klasikov v vsih jezikih. Tudi je znano, da se nahaja izdaja nemških klasikov, ki je očiščena tistih kosmatih in kužljivih stvari, ki so uravnosti škodljive. Zakaj tedaj bi se igrokazi in druga enaka dela morala v izvirniku mladini v roke siliti v dvojno škodo: za pravnost in za težko prislužene solde“ (19)? itd. — Šolska meditacija proti koncu prvega šolskega polletja: „Blíža se konec prvega semestra. Zdaj pride prva žetev, — naj ne bode zimska in snežena, če tudi je po zimi. . . Gospodje profesorji, bodite usmiljeni . . . bodite potolaženi z enó kaznijo . . . ako ste kteremu prisodili „karcera“ za kak prestop, naj bode zadosti in nikar, da bi ga še v pravnosti tako zaznamjali, da bi oča in mati morala odtergati en ogel lesene bajte in plačati 20 gld. kot drugo kazen za en prestop; bile bi tri kazni ob enem: telesna kazen s postom, globa v denarji, pa osramotenje in slabo ime ter uima za poznejše leta. Afflictis non est addenda afflictio (35)“. — Tudi šolsko, pa ne katoliško . . . Govori se, da eden profesorjev je dijake motil, češ, to ni res, da bi bil Mojzes s čudežem razdelil rudeče morje itd. (70). — Svarljiv izgled zapeljivcem šolske mladine (93). — Vpr. Kdaj se profesorju naj lepše poda usmiljenje? Odg. Kadar „klasificira“. — Eden nemških učiteljev piše drugemu te-le znamenite besede: „Naj višji namen pedagoški, za kterega se moramo pri učencih prizadevati, je ta, da prihajajo Bogú podobni v mislih, v volji in v djanji.

Čemú mi čast, denár, slastnó življenje?

Bedák sem, ako služim večno si terpljenje (112)!“

Iz dijaške kuhinje. V prvem šolskem semestru smo imeli dosti dobro letino (56). . . Sv. maša 22. sušca . . . V ljudsko kuhinjo nam je sušec za 79 učencev odnesel 126 gld. 94 sld. Koliko je šlo še drugam . . . Lahko bi bila kuhinja in sušec ministra djala na suho, ko bi verli dobrotniki tako pridno ne prilivali (112). Preblaga roka 12 gld. s pristavkom:

„Bog blagoslovi, študentovski kuhar, trude Tvoje,

Na Te naj vsiplje darove dobrote Svoje;

Dodeli naj, da ne manjka kruha nikdar,

Vsaki dan vesel da bode kuh'nje gospodar (40)“.

O desetletnici ljudske kuhinje so bili najprej pogostovani dijaki in učenci, katerih bilo je 200 (152) itd. . . Tako kaže, da proti koncu šolskega leta bi pričel minister post „ramadan“, kar je za marsikoga sicer zdravo, pa vendar nič prav prijetno (168). Pretekli mesec majnik stroškov v vsem čez 184 gld. . . Če bojo prihodnje šolsko leto še kateri smeli jesti na starem strelišču, bojo taki, ki imajo od svojih gg. duhovnih pastirjev lepo spričalo, da so k sv. maši hodili in bili pravnega življenja na počitnicah. Tudi o počit-

nicah morajo moliti za dobrotnike; sej tudi minister moli zanje pri vsaki sv. maši (251) . . . Naj omenimo v prvo, da ukljub naše prošnje, naj novi ne prosijo, ker še s prejšnjimi nimamo kamo, so se dan na dan oglašali s prošnjami mnogoteri. Nimamo pa take moči, kakor kolega Gautsch, da bi mogli spodnji razred spódnesti itd. (295). Ko bi vsak počez dobil le 5 soldov na dan, je treba 150—200 ranjškov na mesec! No, pomoč Božja in prijateljev šolske mladine, do ktere imajo serce vsi človekoljubi . . . Danica kaže, da ima dežela veliko lepih serc (304) itd. . . Sv. maša 24. okt. — Da naši mladenči niso kake bersti „proletarijata“, se je videlo ob koncu šolskega leta, ker so večinoma vsi dobro doveršili (336) itd. —

Ni lahka reč, kake 60 — ali večkrat „Vabilo“ za naročevanje na časnik pisati. Znana je blagim Slovencem Danica, znan je njen namen in prizadevanje, znano njeno obširno polje; torej samo ponavljamo prošnjo, rekoč (208):

Kratko naše je vabilo,
Naj bi toljko več teknilo!

Vsak prebira naj Danico,
Zvedil 'z nje bo le resnico;

To je zvezda, ki v nebo
K Bogu mu kazala bo.

Blagim gospodom naročnikom (240) . . . Spoštovani naročniki kolikor toliko pripomorejo s svojo naročnino tudi za dijaško kuhinjo. Ako bi „Danica“ imela toliko naročnikov, kakor marsikteri judovski časniki, bi lahko vsi ljubljanski dijaki in učenci imeli zadostne „porcije“ v ljudski kuhinji, in še bi minister s terdnjaki in rumenjaki žvenketal po žepih! Lejte, koliko se stori za greh in za jude: zakaj bi se tudi nekaj več ne storilo za grah in za cmoke dijaške kuhinje? . . . Zg. Danica želi s pomočjo Božjo in s podporo vernih Slovencev pričeti svoj 41. tečaj . . . Zato le še pristavimo zahvalo, pa prošnjo . . ., kakor so priporočili tudi vzvišeni gospodje škofje goriške okrajine v zadnjem pastirskem listu. Zdaj pa živo čestitamo njim, kateri so naši (408):

Da bi zdravi in veseli
Novo leto doživeli,

In da ta osmičja doba
Ne odprè nikomur groba!

XLI. 1888. „Prelepo jezero se razširja na daljavo in širokost. Mična in bistra je vsa površina, jasna kakor ribje oko. Prezalo odsevajo v njem solnčni žarki po dnevi in zvezde po noči. Obrobljujejo ga ob krajih imenitni oleandri, živo zelenje in pisano cvetje. Kaj se zgodi? V globočini zabučí in vstane velik potres, ki pokaže vse nesnage, ki jih tako zalo jezero skriva v notranjem. Gnjloba, blato, smrad in vse nesnage divje skaljenosti se prikazujejo na verhu. Umevate-li podobo?

Lepo, jasno, še celó svitlo se je kazala vera pri marsikterem katoličanu, dokler je bil mir oziroma na vérstvo pri tem in unem katoličanu. „O tudi jaz sem katoličan!“ se je utegnil pobahati in o marsikterih prilikah lepe besede govoriti o veri, o katol. Cerкви itd. Kar neprevidoma pa se razgerne potres Lichtensteinovega predloga za versko šolo po vsem obširnem jezeru naše Avstrije. In zdaj se začne očitno razodevati in kazati, kaj je v jezeru, kaj je v tem in onem sercu, ki je bilo poprej podobno mirnemu, zalemu jezeru. O kako blatno, zaduhlo, ostudno kalno je mnogo jezero! Bojazljivost, strahopetnost, slabóvérnost, groza pred zgubo, prevzetno zaničevanje vere, strastna mesenost . . . „Tudi prav; naj se pokaže, kaj je v jezeru, — da se spoznamo! . . . Se vé da: „stoliček v prvi versti, narodnost v prvi versti, pisani liščki v prvi versti, napihnjeni meh v persti“: v kateri versti naj potem bo „verska šola“ in „moški značaj?“ — Nobenega svetnika v pratiki in nobenega mučenca bi ne imeli v nebesih, ako bi se bili tako plašili, Boga pred ljudmi spoznovati in vero očitno terditi, kakor se zdaj godí! Zato pa se namaka še marsiktera gorka šiba za nas, predno zacvetó med našo inteligenco moški značaji (64) itd.“ Tako pomenljivo je pisal Svitoslav, ki je gledé še posebej na vse Slovane zapel tudi (209):

Sv. Cirilu in Metodu za god.

Ciril, Metod, o sveta brata!
Sprosita že, da za Slovane

Nesrečne, v veri vse razdjane,
Zasiže skoraj doba zlata!

V tedenski torbici graja na pr. kazališča, velikrat učilnice posvetnosti in hude nenravnosti; hribolazce ob nedeljah brez službe božje; dersalce, ki preklinjajo itd.; ljudi, ki v soboto-večerih hodijo na veselice, besede, plese, v nedeljo dopoldne pa zaležé celó sv. mašo; tergovce, ki ob nedeljah odpirajo svoje štacune (35) itd. Kako se je „Slov. Narod“ poboljšal — o predlogu Lichtensteinovem (str. 68—69). Prostožidarji — prijatelji brezverske šole (94). Sveti Homobon, patron tergovcev (105). Gledališča, kome-dije, kerčme, shodi brezvercev, kužljivci mladine (116). Posvečevanje nedelj po želez-nicah, tovarnah, prodajalnicah, delavnicah (148). Poldne zvoní (168). Ali je vera po-trebna? „Kaso okradel, pismo denara oplenil, na ulici, v štacuni tega in tega napa-del in denar pograbil, pošto okradel in pobegnil, poslopje požgal, iz ljubosumnosti sebe ali drugo osebo, ali pa oba ustrelil itd.: polno tacega listi dan na dan naznanjajo. Kteri tako počenjajo, gotovo niso prijatelji verske šole: ni torej čuda, da je toliko sovražnikov vere in verskega poduka pri ubogi mladini. Čudno je, koliko vse napuh počenja zoper vero in torej v pomoč takim pregreham! Marsikteri nosi glavo po konci, kakor da bi bil vsih „sedem modrijanov“ v koš djal; vender pa vsim sedmém naglavnim grehom mlada serca odpira. ter jim verske šole ne privoščí (184)“. Kako je molil sv. Filip Neri? Nova papeževa enciklika. Jezuit in pastor. † Jožef Jerič (229). Nekoliko koristnih hišnih pravil za katoliške družine. Nekatere besede o narodni stvari (243). — „Slovenci, nikar ne plujte po Božji hiši, da ne ponavljam svaritve zoper čikanje — iz tedenske torbice —, ki je čez vse ostudno. Izdaja se toliko za neumno gizdavost, — kupi si tudi capo, da vanjo loviš svoje žmuklje, ustno in nosno nesnago; ne pa da bi jo po cerkvi metal, svetišču nečast, sebi pa sramoto delal (248) itd.“. — Tobak (307). Bote že videli, vi krivi prisegavci!! Sveti Medard, patron voznikov (339). „Baš“ ni doma-činka, orientalska cigančica, véste hervatitovci (348)? Skrivnost včlovečenja. Dva čast-nika in Lurška Mati Božja itd. Mnogim znamenito:

Štipendija. Vpr. Kaj je stipendium? Odg. Stipendium je dostikrat prav dober pomoček, dijaka spriditi. Vpr. Ali se dá ta velika nesreča odverniti? O. Ne lahko. Morali bi starši denar sprejemati, ali pa šolski vodja, in dijak bi se moral vselej ve-ljavno opravičiti, za kaj da potrebuje, kadar se mu kaj izroči. Vpr. Kaj je še stipen-dium? O. Stipendium je prav dober pomoček, dijaka nehvaležnega storiti. Zakaj dokler je ubožen, prihaja ministru povedat, če je bil pri konferenci kaj imenovan in ima nekaj spoštovanja in strahú; — kadar pa dóbí stipendijo, večidel pozabi prejšnje dobrote in do-brotnike; še le ko stipendijo zgubi, in dvojko dóbí, se zopet oglasi — za novo pomoč. Vpr. Je tedaj boljša dijaška miza, kakor stipendija? Odg. Boljša je pri dijaški mizi enklja, kakor pa pri stipendiji dvojka ali celó trojka; sicer pa je denar dober, ako se prav obrača (272). — Za dijaško mizo so privolili gg. poslanci deželnega zbora tudi lepí znesek 150 gld. (32). . . Za ubožne dijake 12 gld. z naslednjimi versticami (64):

Kadar mraz človeka stiska,
Malo se učít' mu ljubi;
Če pa lakot še pritiska,
Vse veselje gre po zgubi. —

Sem dijak bil to poskusil,
Nad „osodo“ jezik brusil;
Zato mili so mi djaki,
Ki zdaj v bedi so enaki! —

Pretekle mesce so bile vzrok kozé in velikonočne počitnice, da se je financ-mi-nister nekoliko poživil. Mesec sušec pa je pobral samo za ljudsko kuhinjo 141 gld. 51 kr. . . Še najbolj mučno pa je, ako po soparnem potu skoz polovico leta kdo večkrat zarad skaze v eni sami tvarini mora svoto 20 gld. plačati ali še celo leto zgubiti! . . Naših dija-

kov je skozi leto hodilo v ljudsko kuhinjo navadno nekaj čez 90, za ktere smo v preteklem letu plačali 1257 gld. in to samo za ondotno hrano (184) itd. Poročilo o zveršenji šolskega leta (str. 264). Kaj bo pa za prihodnje šolsko leto? — Precej čez 200 očes se opira v denarstvenega ministra in njegove prijatelje. *Fluctus hic ultimus supereminet omnes!* V sredo bo sv. maša za dobrotnike dijaške mize (304) ... Prvega polmesca jih je hodilo v ljudsko kuhinjo 121 ... Deželni zbor Kranjski za dijaško mizo Jeranovo zopet 150 gld. (344). Za mesec november je bilo plačati v vsem precej čez 200 gld. (400). Čast in poštenje našim dobrotnikom! Nekdo 12 gld. za vezilo (336):

Za mizo iz kuhinje prišel si,
Kar prav serčno me res veseli;
Napredka lepega znamnje je to,

Nasiteni gotovo Ti slavo pojó;
Da prazna nikdar miza ne bila,
Dobrotna prijateljev roka daj mila!

Domoznanstvo kranjske vojvodine.

Spisal **Iv. Lapajne.**

(Dalje.)

Ferdinand II. (1596 — 1637).*)

Ferdinand II. je zvršil pričeto protireformacijo na Kranjskem, pri čemer je imel pomagalca, meščanskega sina Tomaža Chröna (Hrena), 1597. l. imenovanega Ljubljanskim škofom, ki ga je podpiral jezuitski red, kateri se je bil tudi tistega leta naselil v Ljubljani. Škof Chrön je bil rešitelj katoliške cerkvi na jugu Avstrije in s tem je storil cerkveni stvari najvažnejšo uslugo.

Dné 22. oktobra meseca 1598. l. se je izdalo povelje, da se imajo prognati iz dežele vsi protestantovski propovedniki in učitelji. Prepovedane so bile tudi protestantske slovenske knjige. V katoliškem duhu je pa začel škof Hren nove slovenske knjige pisati.

Za obrambo hrvatske meje proti Turkom se je veliko potrosilo. Mnogo plemenitašev je moralo prodati svoje rojstne gradove, da jim je bilo moči storiti svojo domovinsko dolžnost.

Ferdinand III. (1637 — 1657).

Za vlade Ferdinanda III. olepšala se je Ljubljana z javnimi in zasobnimi zgradbami. V 1653. l. je ukazal mestni magistrat postaviti dva vodujska od mramorja. V gospodskih ulicah se je l. 1642. dvignil „knežji dvor“, kras Ljubljanskemu mestu, ki ga je sezidal umetelnosti ljubeči Volk Engelbrecht Turjaški v italijanskem zlogu. Slike na presno v stari veliki dvorani svedočijo še sedaj, kako so bili nekdanj okrašeni ti prostori, v katerih so se tačas prvaki družbenih krogov, kjer so šolske drame jezuitske in časih burke potujočih nemških glumačev zabavale radovedno množico. Knežji dvor je hranil tudi znamenito knjižnico, katero je ustanovil njegov gospodar 1655. l. in v katerej so se nahajale najrazličnejše knjige, tiskovine in rokopisi. Škofijsko poslopje je razširil in olepšal škof Oton Puchheim, učen in bleščobo ljubeč mož.

Največja izprememba se je vršila v šolstvu. Namesto nemških humanistov so prišli jezuitje. Zavod, kjer so se vzgajali mladi in izobraževali ubogi mladeniči za jezuitski red, preustrojil se je v gimnazijo, katera je imela uže 1636. l. 544 učencev, gotovo znamenito število, ako pomislimo, da je tačas Ljubljana imela le 10.000 do 12.000 stanovalcev.

*) V zadnjem listu „Uč. Tov.“ v 4. vrsti od zgoraj beri: vittenberški menih.

(Cesar Maksimilijan II. ni vladal na Kranjskem, ampak nadvojvoda Karol, ki pa ni bil prijazen novi veri i. t. d.)